

Andrzejki 2008

Autor: Beata Płatek
26.11.2008.
Zmieniony 10.02.2010.

Andrzejki - magia wróżb

Andrzejki przypadają na noc z 29 na 30 listopada, w wigilię św. Andrzeja.

Według dawnych wierzeń ta noc miała moc magiczną, uchylającą wrota do nieznannej przyszłości.

zdjęcia

Nalejcie wosku na wodę

ujrzenie swoją przygodę.

Słyszałam od swej matczy,

że która mówi pacierze,

w wigilię Jędrzeja Świętego

ujrzy oblubieńca swego.

Marcin Bielski

Dzień świętego Andrzeja przypada na przełom pór roku (jesieni i zimy) i roku liturgicznego.

Jest to więc także ostatnia chwila przed adwentem.

("Święty Jędrzej adwent przytwierdzi")

W wierzeniach ludowych w okresie przedadwentowym najczęściej pojawiały się istoty pozaziemskie, wróżby miały moc największą, a sprzyjać i pomagać im miały błakające się po ziemi duchy.

Wielce prawdopodobnym się wydaje, że kolebką tych wierzeń jest starożytna Grecja.

Grecy wierzyli, iż dusza ludzka po śmierci człowieka zyskując dar jasnowidzenia, mocą tą wpływać może na świat rzeczywisty, zsyłając prorocze sny. Animizm i kult zmarłych w Grecji były składnikami religii i do pomocy dusz Grecy uciekali się gdy chcieli uchylić rąbka tajemnicy przyszłości.

Na greckie pochodzenie wskazywać też może etymologia imienia patrona zwyczaj, Andrzej po grecku to Andress (andros-mężczyzna, aner-mąż)

Według innej hipotezy kult św. Andrzeja wywodzi się z wierzeń celtyckich i starogermańskich, związanych z postacią Frey (Frei, Freyrze), boga płodności i urodzaju, światła słonecznego i deszczu. Frey, syn Njorda władał też wiatrami i oceanem.

Święty Andrzej z Betsaidy patronuje podobnym dziedzinom życia, jest między innymi orędownikiem zakochanych w sprawach matrymonialnych, opiekunem małżeństw i rybaków.

Niezależnie jednak od tego, jak głęboko sięgają korzenie andrzejkowej tradycji, przetrwała do dziś w kulturze europejskiej.

W Europie Środkowej i Zachodniej znany od XII wieku, do Polski zwyczaj przywędrował w wieku XVI, a pierwsza polska wzmianka literacka o nim pojawiła się w 1557r za sprawą Marcina Bielskiego, autora "Komedycji Justyna i Konstancyjej"

Andrzejkowy zwyczaj znany był między innymi w Szkocji, której od ponad tysiąca lat patronuje święty Andrzej i którego krzyż znajduje się na narodowej fladze (Flaga Saltire) tego kraju. Podobnie jak w Polsce i tam wigilia św. Andrzeja była wieczorem wróżb. W Niemczech również wróżono w andrzejkową noc, a w dzień św. Andrzeja wychodzili na ulice pierwsi kolędnicy.

Andrzejki, znane też jako Jędrzejki lub Jędrzejówki, noc wróżb dziewczęcych dotyczących miłości i małżeństwa, traktowana z powagą, nierzadko poprzedzana postem i rozpoczynana modlitwą do św. Andrzeja. Obecnie są obyczajem świeckim.

Dziś zarówno dziewczęta jak i chłopcy, dzieci i dorośli bawią się żartobliwymi wróżbami, najczęściej wspólnie, na organizowanych zabawach i imprezach lub kameralnych, domowych spotkaniach.

My też bawiliśmy się świetnie, a wróżby przygotowały dziewczyny z klasy VI a oraz uczniowie z klasy V b

Informacje ze strony - <http://www.andrzejki.swieta.biz/>